

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O serieă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 98.

ANULŪ XLVIII.

Joi 2 (14) Maiu

1885.

Din cauza S-tei srbători de Joi diarul nu va apărea până Vineri sora.

BrașovŪ, 1 (13) Maiu 1885.

Ne aflăm în ajunul aniversării memorabilei zile de 3 (15) Maiu 1848.

Românilor de inimă, cari își iubesc cu ardore limba și naționalitatea, luptătorilor neobosiți pentru libertatea și fericirea poporului român, bătrânilor și tinerilor din munți și din câmpii: salutare!

Țiua ce vine este o țî de bucuria pentru totă suflarea română, fiind-că ea marchază începutul epocii redeșteptării și a renascerei noastre naționale.

Să-o întempinăm cu veselie!

Să nu ne copleșescă amarul necazurilor și al suferințelor țîlnice, ci să ne înălțăm o clipită peste ele și, aruncându o privire îndrētă asupra lungului drum, ce l'amă parcurs, să ne întărim în speranța, că țînta multă dorită d'a vedē odată și poporul nostru liber și fericit în acēstă patriă, nu mai este departe.

Țiua de 3 (15) Maiu ne reamintescă totodată patriotismul învăpăiat al premergătorilor noștri, credința lor neclintită în dreptatea cauzei române, sacrul lor entuziasm pentru izbânda ei.

Să-o întempinăm cu curagiu!

Să nu ne credem părăsiți și pierduți, pentru că sörtea capricioasă pune la o probă atât de grea răbdarea Românilor, constanța și lealitatea lui. Pierdut este numai cel ce, cuprins de frică și de desperare, se părăsește pe sine însuși.

Dér martoră ne este cartea trecutului, că Românilor nu disperă; martoră este țîua de 3 (15) Maiu 1848, că elă are o putere de viață neînvincibilă. Ce este însă mai momentos, voimă să trăim în acēstă țēră numai ca Români păstrându-ne limba, naționalitatea și datinele strămoșesci și bucurându-ne de cultura noastră proprie națională.

Acēstă neștrămutată hotărîre a adus-o la cunoștința lumii, înainte cu 37 ani grandioasa adunare națională de pe Câmpul Libertății, hotărîrea d'a lupta necurmat pentru de a face să se respecte individualitatea națională a poporului român de către poporele conlocuitoare și de către Tron și pentru a dobândi egala îndreptățire, drepturile și libertatea națională, de care Români au fost lipsiți în curs de veacuri și de care nici astăzi nu se pot bucura.

Pentru noi mai are țîua de 3 (15) Maiu o deosebită însemnătate, căci ne presentă icōnă mântuirii noastre din sclăvia veacurilor, icōnă conlucrării comune naționale, a iubirei și bunei înțelegeri dintre frați: icōnă adevăraților apostoli și propovăduitor ai românismului, preoți și mireni; icōnă înfocărilor patrioți gata la orice jertă pentru binele patriei și al poporului.

Mai mult ca ori și când se cere astăzi dela noi să ne înfățișăm acelu grandios tablou al strînsei uniri, ce a legat pe toți factorii naționali în adunarea acea memorabilă și să ne închinăm dinaintea marilor principii ale progresului, pentru cari au fost însuflețiți atunci deopotrivă bătrâni și tineri, dela cel mai mare până la cel mai mic.

Amă țîsă și repetăm:

Intr'adevăr, la 8 (15) Maiu a grăit pe câmpia Blașului spiritul timpului, neturbat de patimă, acelu grandios spirit, care prepară cu o putere magică înfrățirea poporelor prin cultură și libertate, spiritul dreptății și al progresului omenirii.

La 3 (15) Maiu 1848 Români n'au cerut libertatea numai pentru sine, ci au cerut libertatea adevărată pentru țēră și pentru tōte poporele ei, au cerut pentru toți dreptate și numai dreptate, fără de care nu pōte fi progres adevărat și nu pōte înflori nici o țēră de pe lume.

Să fim dēr mândri pe țîua de 3 (15) Maiu căci stégul ce s'a desfășurat la 1848 pe Câmpul libertății este stégul progresului și al civilizației, este drapelul sfânt al drepturilor omenirii, al aspirațiilor ei mărețe spre cultură și libertate, este flamura binecuvântată a iubirei și bunei înțelegeri între popore.

CRONICA POLITICĂ.

De câteva țile crește mereu speranța, că conflictul dintre Anglia și Rusia se va aplană în pace. Cel mai convingător simptom de pace este ordinul ce l'a primită admiralitatea englesă, ca să sisteze executarea dispozițiilor d'a se trimite trupe în India. Acum n'avem decât să așteptăm, ca să se pronunțe arbitriul, pe care Rusia s'a declarat că-lă va primi. Valore retrospectivă au numai rapörtele, care vor spune ce motive și ce considerații au îndemnat atât pe Ruși cât și pe Englesi, ca să se întorcă de pe calea războiului ără la pace. Cabinetul din Londra se țice, că a întreprins un pas decis în urma raportului ce l'a dată comandantul suprem pentru India, pentru că acesta a spus-o verde ministerului, că armata indiană, nu este în stare să întreprindă o expediție la Herat, până ce nu se va face calea ferată până la valea Pișinului; dară acēstă cale numai peste trei ani va pute fi gata. În Petersburg multă țîm sorții războiului trăgeu mai mult în culpă, fiind că Țarul n'a voit să se despartă de partida militară, până ce Anglia n'a renunțat cu totul la cestiunea Penșehului. Până la 5 Maiu Țarul era decis pentru război. În acea țî, ministrul de externe Giers și ministrul de finanțe Bunge se duseră la Gacina și arătară Țarului starea cea rea a finanțelor. Atunci se ridică Țarul și țice: »De va izbucni războiul, voi sacrifica tōtă averea casei Romanovilor, care face 180 de milioane, și exemplul meu ilă vor urma și alții.« Acum nu mai este vorba de înțelegerea între Rusia și Anglia în privința cestiunii afgane, ci că ce efect a avut acēst conflict asupra cabinetului Gladstone. Norhtkote a făcut o propunere în parlament de a se da vot de blamă cabinetului, dēr nu credem, că majoritatea o va vota. Pe de altă parte nici conservatorii n'au de gând să primescă moștenirea lui Gladstone, chiar nici cu beneficiul inventarului.

În ședința de Vineri a camerei deputaților italieni, Baccarini a vorbit forte aspru în contra Franței, de care se temă Italianii, că va ocupa Tripolisul. Opozițiunea a criticat aspru pe guvern, că nu e destul de energetic. Ministrul președinte a declarat, că elă vrea un vot clar de încredere său de neîncredere. În casă când camera ar da un vot de neîncredere, atunci guvernul își va părăsi liniștit postul său și doresce, ca să facă alții mai bine decât actualii miniștri. Ministrul de externe Mancini a răspuns la imputarea lui Crispi, că Italia a respins în 1882 invitarea Angliei de a lua parte la cooperarea din Egipt, următoarele: »Eu sunt un păcătos, care nu vreau să mă pocăiesc, și cred că amă apărut interesele și binele țerii... Până acum n'avem nici un program pentru o politică colonială și ar fi bine, ca să proiecteze camera un ase-

menea program. Expedițiunea la Marea roșă costă pe Italia până acum nu două milioane lire, precum a asigurat Mancini, ci după raportul lui Lacava nouă milioane.

»Times« primi o telegramă din Hongcong, trimisă la 4 Maiu, care arată, că China este gata a face cu Anglia o alianță în contra Rusiei, în casă, când acēstă ar amenința Afganistanul, Casgarul său Coreea. China îndată și-ar pute trimite armata nordică în contra teritorului dela Amur, flota englesă ar avea de a curăți marea de corăbii străine și atunci Chinesii ar pute trimite și trupele sudice în contra Rușilor. Japonia încă aste câștigată pentru acēst plan. Trupele chineze nordice sunt cele mai bune și niciodată nu s'au întrebunțat pentru sud. ci totdeauna s'au ținut în rezervă pentru eventualități neprevăzute la nord, Armata chineză ar sta sub comanda oficerilor englez, flota chineză de asemenea ar avē oficer europeni și ar sta sub comanda englesă.

Cea mai nouă surprindere, ce ne-a pregătit Gladstone este că guvernul engles a renunțat definitiv la expedițiunea din Chartum și că în curând trupele englese se vor retrage din Sudan. Generalii englesi nu sunt nicicum mulțamiți cu acēstă decisiune a guvernului, care încâtva e în defavorul prestigiului armelor englese. Pōte că Gladstone nu e sigur de o definitivă înțelegere pacinică cu Rusia, și așa voesc să scape de grijile ce i le produce expedițiunea în contra Sudaneseilor, ca la vreme de nevoie să nu fiă Anglia încurcată și în alte părți.

Curse de maghiarisare.

Din Câmpia, 5 Maiu 1885.

Cine a avut ocaziune a cunoșce barem în parte Câmpia, s'a putut convinge pe deplin despre luptele și greutățile vieții poporului român din aceste părți. Decă Câmpia nu ar fi locuită de nemaghiari, pōte că împrejurările ar stă cu totul altfel, dar fiindcă Români sunt aproape exclusiv locuitorii Câmpiei, nimeni nu s'a îngrijit de bunăstarea lor. Sunt la noi, ce e drept, moșii bogate, hotare estinse și multe bunătăți domnesci, dar ce folos dacă latifundiile domnilor înghit sudorea Românilor până întru atata, încât moșiorele lor rămân aproape necultivate.

Aveam și noi odată odihnă în casa noastră, aveam pluguri de putere și turme de oi la sat. Astăzi?... plâng și mă tânguesc. Stăpanii nendurați au lăsat poporul pradă când la nisce evrei, când la nisce cămătar, cari nu cunoscă nici lege nici Dumnezeu și cari au exploatat cu desăvârșire comunele românesci aducându-le la sapă de lemn.

Sub astfel de împrejurări viața noastră era o luptă grea, o luptă pentru câștigarea mijloacelor de trai; puterile noastre fizice și spirituale erau nentrerupt mistuite în acēstă luptă și nici că mai dispuneam de timp, pentru a coopera cu o energie și cu un zel mai înfocat la cultivarea limbei și naționalității noastre. Ne trebuia un indemn special, un agitator care să ne sumuțe la așa ceva, — ne trebuia societatea de maghiarisare din Clușiu.

Lupta ce ni-o declară acēstă societate fatală ne constrânge involuntar și ne îndemnă imperios la deșteptarea naționalității și la cultivarea limbei, unicii noștri tesauri erești din secul, pe cari „găgăuții“ dela Clușiu voiesc să i răpescă. Se fac înscrieri, se controlează școlile, se amenință învățătorii, cu un cuvânt se face totă aceea ce agită spiritele și neliniștesc inimile românesci. Dela înființarea mai sus țisei societăți de maghiarisare d. Várodi Károly, vestitul inspector de școlă al comitatului Clușiu, fără stare și liniște călătorește mereu prin cercuri, cercă și sciricesce cu deamănuntul starea învățătorilor, a școlilor noastre confesionale, precum și tōte împrejurările, ca să vedă că pre unde și în cari comune să întemeze școlă de stat.

Ce lipsă au Români din Câmpia de școlă de stat, după ce în aceste școlă nu se propune decât numai în

limba maghiară, pre care ei de locu nu o pricepă? Ce lipsă au ei de scôle de stată, după ce cu sacrificii crunte și-au ridicat deja scôlele lor confesionale, cari în timpul de acum au început deja a dovedi ună progresă neașteptată de bună?

Pre ziua de 23 Aprilie d. inspectoru scolasticu a citat prin judele procesualu pre totî învățatorii din cercu la Ormenișu sub pedepsă grea, unde supunându-i la ună esamenu rigorosu le-a esaminat documentele și, nocomputându anii de învățămentu întrerupți, a statoritu timpul serviciului lor; a cercetat apoi numărul pruncilor de ambe sexele după naționalitate, după religione și după etate; a cercetat mai departe, cari și câți dintre învățatori știu limba maghiară și câți nu o știu, cari dintre ei sunt membri la fondul de pensiune și ce sume au contribuit la acestu fond? Resultatele obținute pre această cale le-a indus într-o carte mare cu păreți groși. Învățătorilor, cari nu știu ungurese, le-a rosit d. inspectoru dureroasă sentința, că nu preste multu își vor perde pânea lor, erva la fondul de pensiune nu pot conta sub nici un titlu, ca unii cari nu știu limba statului.

Sărmanii învățători români! Ôre cum se vor simți ei, după ce o parte însemnată nu știu „limba statului”? Mult și-au împărțit sărmanii micuțulu lor salariu contribuind după putere la fondul de pensiune, ca așa să-și asigure ună oareș-careva capitală, care în casu de nevoia să fie de mângâiere pentru femeia și copii; ce va fi cu ei acum, când li-se va lua din mână nu numai pânea de tôte zilele, ci și capitalul pre care l-au luat din gura pruncilor lor și l-au dat la fondul de pensiune? Vai și amar de dreptatea ungurească!

Mai multe zile a petrecut d. inspectoru în cercul Ormenișului unde însoțit de judele procesualu a vizitat de-a rândul scôlele nostre confesionale; așa d. e. în Sânpetru, luându lângă sine pe preotul reformatu de acolo, a mersu în scôla, a vizitat-o cu deamăruntul și după informațiunile primite a decisu, ca acolo să se facă scôla comunală, măcaru că scôla română confes. e foarte frumoasă, ajustată cu ună învățatoru bravu și cu recvișite necesari pentru scôla. Asemene a decisu d. inspectoru a se face scôle comunale în Șopteriu și Oroșfaia, totu atâtea comune românești, în care dacă mizerulă popor ar fi știut de asta, de sigur nu și-ar fi jertfit timpul și puterile cu edificări de scôle.

Mai de risu este spaima ce l-a cuprinsu pe d. inspectoru în comuna românească Sângeorgiu. Mergendu aici d. inspectoru, a vizitat scôla și ce se vede? În pupitrul mesei învățatorescu a datu de „istoria patriei” de Ioan M. Moldovanu. În fața acestui „pericul” neprevăduț d. inspectoru așa rău s'a supărat, încatu idea de stat maghiaru credei, Dómne, că din fundamentu s'a răsturnat. Învățătorul substitutu fu trasu la răspundere grea și măcaru că densusu a mărturisit, că acel manual de istoria nu este alu său și că încă din anii trecut, fiindu aruncat în pupitrul mesei, a rămasu uitat acolo ca unu obiectu scos din folosință, — d. inspectoru a dojenit aspru pe învățătorul substitutu. amenințându-l cu o pedepsă de 500 fl. v. a., dacă va mai cuteza a profana pupitrul mesei din scôla cu unu astfel de manual de istoria, care este diametralu opus idee de stat maghiaru și „plin de minciuni,” după cum i-a plăcut d-lui inspectoru a dice. Prin o oprire atât de riguroasă d. Várodi Károly n'a făcutu nici mai multu nici mai puțin, decât că ni-a datu a înțelege, că trebuie să punem unu preț mai mare și unu pondu mai însemnatu pre această istoria. Câteva foi de hârtia tipărite de sigur nu vor pute submina statul maghiaru, de nu

cumva îl vor submina tocmai faptele, prin cari d. Várodi și cei ce l-au trimis agiteză printre nemaghiari câștigându-și vrăjmășia tuturor.

Nu pot să nu amintesc aici și trista indolență a unor preoți de ai noștri, între cari primo loco pot să pună pre d. Basiliu Mera preotul din Sângeorgiu, care s'a lăsat a îmbătrâni în nesciință neavându la casa lui nici măcaru unu singur diaru, deși dispune de-o avere de preste 200 de jugere de pământ. Cătă perdere și rușine suferim prin astfel de preoți, ni-a arătat d. Mera care, necunoscându împrejurările timpului de acum și vedându-se în fața domnului inspectoru, era câtu p'aci să-și inducă totu poporul sub rubrică ungurească, ba a fost și începutu a micșora numărul sufletelor românești, pôte de tēmă ca nu cumva să i-se pună prea mare dare după venitele stolaru. Sărmane omule!

Unu Cămpeni.

SCRILE DILEI.

Cu ocașunea desbaterii dela 9 Maiu în dieta din Pesta asupra calamității din Seghedin, ministrul Tisza voia să mai vorbească după ôrele 2 d. a. În sgomotulu ce isbucni din această cauză, fiind că era așa târziu, deputatul Thaly strigă: „Lăsați pe mâne!” Ministrul Tisza repli: „Mi pare rău, dacă d. deputat Thaly crede, că noi suntem zidari, cari la sunetul clopotului trebuie să pue josu mistria.” (Larmă mare). Thaly: „Ministrul președinte m'a numit, după maniera sa demnă de densusu (mare larmă, strigăte în drepta: la ordine!) calfa de zidaru. Ei bine, asta-i o meserie onestă. Și dacă în adevăr aș fi zidaru, lucrul meu cel dinteu ar fi, să ziduesc de viu pe ministrul președinte, căci cu această credu că facu patriei cel mai mare serviciu.” (Mare larmă, ilaritate, strigăte: la ordine!). După ce ministrul se scusa, că n'a înțelesu lucrul așa, Thaly și retrase cuvântul. (Ilaritate).

—0—

În Petroșeni bantue de doi ani cumplitu difterita, așa că poporațiunea este desperată. Nu trece zi, dice „B. Tg.,” ca să nu secere nouă jertfe între copii. Guvernul trimite comisuni peste comisuni când isbucnesce v'o bolă între vite, erva când e vorba de viața ômeniloru nici că i pasă.—Nu se ngrijesce destul guvernul de maghiarisare? N'are timp să mai ngrijesca și de viața ômeniloru.

—0—

Comitele Geza Zichy pianistulu a fostu invitat de Dr. Carol Haller, primarul Clușului și președintele reuniunii de maghiarisare diu Clușiu, ca să dea unu concert în folosul acesteia. N'au găsit șovinistii mai cu cale, ca prin astfel de concerte să se ușureze miseriile poporului, erva nu să le înmulțesca? Rău i-a orbitu Dumneșu!

—0—

Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina” din Sibiu anunță cu adencu regretu mórtea directorului ei Visarionu Romanu în urma unui morbu greu de 12 ôre, lovit de apoplexia cerebrală, în etate de 52 ani, după o activitate neobosită pe tôte terenene vietii publice. Ați în 1 Maiu s'a înmormentat. Fie-i țarina ușor!

Consiliulu de direcțiune alu institutului Albina a luat următoarea decisiune din incidentul răsosării directorului executiv Visarionu Romanu: „Consiliulu direcțiunei, deprimat de nereparabila sa perdere a directorului său, a domnului Visarionu Romanu, care cu dreptu cuvântu se pôte considera de întemeiatorul acestui in-

stitutu, își exprimă adenca sa durere pentru această greșlovitură. Din recunoscință pentru meritele neperitoare ale defunctului dispune, ca înmormentarea să se facă pe sepele institutului, erva de familia defunctului se va îngriji după putință. Familiei se va exprima condolența în corpore. Pe casa institutului se pune stegă negru, care va sta acolo până după înmormentare.”

—0—

Între vitele din Clușiu s'a ivit, până acum numai sporadic, bola de unghii.

—0—

Redactorul fôiei „Zentai Ellenör,” Frantz Reitmann, a fostu condamnat de juriulu din Pesta pentru calomniă la 8 luni închisore, la 300 fl. amendă, și la 1330 fl. cheltueli de judecată.

—0—

Procurorul din Tergul-Mureșului a intentat procesu penalu la tribunalulu din Bistrița fôiei „Bistritzer Wochenschrift” pentru inserarea losurilor loteriei din Hamburg și ale celor streine.

—0—

(†) Atanasiu Tuducescu, a căruia mórte am anunțat-o, s'a născut la anul 1850 în comuna Campanii de josu, comitatul Bihariei, din părinți țeran. Studiele gimnasiali le-a făcutu la gimnasiulu român din Beiuș, erva după absolvarea acestora urmă cursurile juridice la academia de drepturi din Oradea mare. Îndată după absolvare fu numit în anul 1874 notar la fosta epitropia provisorie a fondurilor comune eparchiilor Arad și Caransebeș. În această calitate desvoltă o diligență de feru, luptându cu greutatele începutului ca functionar alu unei instituții noue, cu multu succes. Avându o deosebită predilecțiune cătră studiu și literatură, și simțendu în sine vocațiune pentru cariera prețesă — ca notar la epitropia urmă cursurile clericale în institutul teologic din Arad, unde se distinse prin aceeași diligență, care i-a fostu caracteristică în întreaga viață. La anul 1881 a fostu numit profesor la institutul pedagogic-teologic din Arad. Ca profesor răsosatul se distingea prin o deosebită iubire față cu elevii săi. Unu morbu de peptu, atras de sigur mai cu sēmă în urma privațiunilor ce avuse a îndura în anii de studiu, îl răpi pre iute dintre noi, mai nainte de a-și fi putut realiza un plan, pentru care a lucrat multu timp, planul de a-și face loc și nume în literatură românească prin edarea unui op, la carele lucra cu unu deosebitu zel. S'a dusu pre tēneru și pre timpuriu în mormentu, dera s'a dusu cu convingerea, că în timpul scurtu câtu a trăit și-a implinit datorința și chiamarea.

—0—

„Budapester Tagblatt” dă următoarea scire de senzațiune: „După mórtea prințului Alexandru Carageorgevici se ținu în Timișoră unu consiliu de familie, în care prințul Petru, cel mai mare dintre fii repausatului, își motiva hotărîrea de a publica unu manifestu, în care să proclame drepturile familiei sale asupra Serbiei, rezervându-și pe sēma sa corōna regatului sērbesc. Membrii consiliului de familie găsira momentulu neoportunu pentru publicarea manifestului, aderându însă asupra fondului, sub singura condiția indispensabilă de a obține și consimțementu Rusiei. Se crede, că prințul Petru va pleca dela Viena la Petersburg, pentru a lua informații despre intențiunile adversarilor săi. De la Petersburg prințul va pleca în Muntenegro, de unde se crede că se va publica manifestulu și se va inscena o mișcare în Serbia. Textulu proclamației s'a stabilit în Timișoră.”

—0—

FOILETONU.

Ministerul domeniilor din România și Max Wirth.

Bucuresci, 28 Aprilie.

Aseră am rămasu ca opăritu, când am cetit într'unu diaru bine informatu din Capitală, că Ministerul domeniilor din Bucuresci ar fi hotărît să traducă și tipărescă în românește cartea d-lui Max Wirth, intitulată „Ungarn und seine Bodenschätze,” apărută la 1885 în Frankfurt am Main, s'o introducă în scôle și să-i dea o răspândire întinsă, pentru ca comercianții români să tragă folose din ea.

Nu voi să mă laud, dera cutez a afirmă, că pôte am fostu cel dinteu între Români, care îndată la aparițiune am cumpărat-o, am răsfoit-o, am citit-o și nu m'am folosit cu nimic, decât că am rămasu cu două rele impresiuni: întâiu, că am făcutu marea greșelă de a da optu său nou lei pe ea, și a doua, că mi-am perdut vremea cu citirea unei cărți netrebnice, scrisă de unu reclamant plătitu.

D. Max Wirth în prefața cărții dice, că domiciliându mai multu timp în Ungaria și acvirându proprietăți în acea țară frumoasă, spălata de undele Dunării în apusul Europei, a avut ocașiune de a face cunostință cu produsele solului, cu comorile ei minerale, cu isvorele de tămăduire, cu pădurile seculare, cu agricultorii, cu minerii, cu vânătorii, cu pescarii, cu căile de comunicațiune, cu riurile navigabile și cu poporațiunea ei, care trăiesce într'unu adevăratu „Eldorado.” Deși tinerețea

sa, dice d. Wirth, a petrecut-o în multu lăudata și cântata provinciă Renană, totuși în străinătate nicăiri nu s'a simțit a fi acasă ca în Ungaria.

La sfîrșitul prefații, autorul aduce cele mai mari laude d-lui ministru-președinte Tisza, comitelui Secheny, d-lor: Matkovits, Bedő, Keleti, directorului biroulu statistic, Liptay, Miklos, Egar, Mandello, Dr. Bruk, toți functionari superiori în ministerul Ungariei, „cari au binevoit a-i da actele oficiale împreună cu d. Alexander Wahrmann, ca să i le talmăcescă și traducă din limba maghiară în limba germană.” Tutoorulu acestoru bărbați le exprimă autorul intima lui recunoscință, „căci fără a loru conlucrare nu-și putea termina la timp opera.”

Autorul intrându în fondul materiei începe cu unu citat dintr-o poezie a lui Goethe, a cărei înțeles se pôte resuma în proverbul răspândit de Unguri: „Extra Hungaria non est vita, si est vita non est ita,” și înalță până în alu șeptele ceru constituțiunea Ungariei, unde „coloniștii” români (??), germani și slavoni se bucură de cele mai întinse libertăți și formează împreună cu „rassa maghiară marea și indivisibila națiune maghiară.” (?)

Trecendu la părțile climatice, geografice și etnografice, autorul în opul său, pe care „autoritățile române prin o laudabilă dispozițiune vor să-l tipărescă în românește pentru autoritățile civile, militare, scôlele reale, comerciale, și profesionale” ca să-l învețe din scôrță în scôrță, sustine următorulu mare neadeveru batjocurilor la adresa Românilor:

„Am ungebildetsten sind noch unter der Bevölkerung Ungarns nach den Zigeunern die Rumänen, Wala-

chen, Ruthenen und Russen; ceea ce va să dică românește: „Între poporele Ungariei cei mai neculți după Țigani sunt Români, Walachii, Rutenii și Rușii.”

Dela începutu autorul a recunoscut în scrierea lui netrebnică, că a ședut în Ungaria pentru a „câștiga proprietăți, că nu știe ungurese și că a scrisu cartea prin conlucrarea înaltelor persoane oficiale maghiare.” Chiar decă nu făcea această sinceră declarațiune, prin care își dă unu testimoniu de paupertate literară, unu certificat de om de treburu pentru a „câștiga proprietăți”, noi totuși îndată la citirea de „Români, Walachii, Rutenii și Ruși” ne-am convinsu, că d. Wirth pôte să fie unu bun negustor speculantu, dar în materia de sciință n'are nici cea mai elementară cunoscință etnică a Ungariei.

Acestu lăudat autoru, care a câștigat moșii în Ungaria, face deosebire între Români și Walachii, între Rutenii și Ruși, ca și când ar fi nisce naționalități deosebite. Ori-ce omu cu minte trebuie să blameze dela începutu erudițiunea unui autoru de sēma d-lui Wirth, care a scrisu o carte mare și lată, fără să știe care sunt poporele Ungariei, fără să cunoscă, că „Români și Walachii” e unulu și același neam de ômeni, e una și aceeași națiune autohtonă în Ungaria, Bănatu și Transilvania, lăsându la o parte regatul român și celelalte provincii române.

Repetăm, că o asemene mania de a scrie cărți, în care se înainteză cea mai bătătoare la ochi necunoscere a obiectului tratat, nu pôte decât să atragă asupra autorului disprețulu și desgustulu ômenilor pricepători.

Serată dramatică. Măne, Joi în 2 (14) Maiu a. c., se va ține în sala otelului Nr. I. serata dramatică, dată de d-șora Mathilda Adlerowa dela teatrul orașesc din Aachen cu binevoitorul concurs al Domnului I. Bettelheim, recitator din București. Se vor produce scene din: 1. Deborah, dramă de Mosenthal. 2. Karlsschüler, dramă de Laube. 3. Die Räuber, tragediă de Schiller, citită de d. I. Bettelheim. 4. Emilia Galotti, tragediă de Lessing. — Biletele se capătă în librăria d-lui Zeidner și Joi s'era la casă. Prețurile locurilor: fotoliu 1 fl. 50 cr. Stal 1 fl. Intrarea 50 cr. Galeria și bilete de studenți 20 cr. — Publicului român i se oferă ocaziunea d'a vedea frumoșele progrese ale unei artiste din România, care a secerat succese în străinătate.

CORESPONDENȚA NOSTRĂ DIN COMITATE.

Reghinul s'asescă 28/4 1885.

Domnule Redactor! În pripă și cu mare grabă au mai început adoratorii civilisatorilor din Clușiu a lucra și a face pașii necesari, pentru ca „scumpa loră reuniune de cultură maghiară” să-și ajungă scopul dorit. Nică nu au așteptat să se pună toate la cale și densii au și început a trimbița preste totu locul prin avizuri și ordine aspre, impunându notarilor cercuali și juđilor comunali, ca atunci când se vor ține esamenile de veră în școlile populare, să mērgă în școlă și să asculte răspunsurile pruncilor, — apoi sub răspundere aspră să raporteze, că încât și în ce măsură s'a propusă limba maghiară

Cine va ceti cu atențiune Ord. dto 8/4 1885 Nr. 496 al ı inspectorului suprem de școle pentru comit. Mureș-Turda, la momentu după o cugetare serioasă, se va convinge că civilisatorii Ardélului din Clușiu cu reuniunea loră de cultură maghiară ce intențiune au, — și că densii vrēu ca cu oră și ce prețu să facă Maghiari și din petri, ca apoi așa, să pōtă striga în lumea largă cu mai mare glasū, că densii sunt civilisatorii popōrelor și națiunilor din statul ı ungurescū și din Orientū.

Facă respectivii tōte, pāsescă și mērgă, și călare și pe josū, și încălțați și desculți, numai una să și-o însemneze bine în capū și să șcie, că din Românū adeveratū câtū va fi ceriulū și pământulū Maghiarū nu vorū putē face. Au trecutū dela timpulū lorū binevenitū sute de ani, și decă nu au pututū face atuncea ceea ce vrēu a face acuma, đēu ađı, când Românulū incepēndū dela 6 ani în susū șcie istoria, că de unde este venitū și cine este dēnsulū, și că în acēstă patriă formēză o națiune, și apoi decă are patriă, pentru care se luptă și-și ptefese totū ce are mai scumpū, — șcie că trebue să aibă și limbă, acēstă o ptefese mai multū decâtū tōte altele. — Deja contāmū pre aceea, că nicı odată matadorii reuniunei de cultură maghiară cu secăturile lorū nu vorū putē străbate spre a-lū seduce pre Românū cu verđi și uscate la maghiarisare.

Nu avemū frică, pentru că în Românū este intrupatū și dēnsulū șcie de rostū următōrea:

Trage-mē în țepă, taiă-mē să morū.

Insē nu-ți voiu vinde țera moșilorū.

—Tu

Inmormēntarea prințului Karageorgevicı.

Prințul Al. Karageorgevicı s'a inmormēntatū la 25 Aprilie în Viena cu o pompă de adeveratū domnitorū. Catafalculū celū minunatū, pe care era așeātū cadavrulū în biserica grecescā, era incongiuratū de douē rēnduri de luminări.

Tōte cununile de pe cosciugū pūrtau colorile sērbe. Adjuantulū prințului de Muntenegru, colonelul Petrovicı, a depusū pe cosciugū o mare cunună de laurı cu inscripția: »Prințului Alexandru.«

Biserica era plină de lume; la 2 și unū sferțū p. m. veniră membrii familiei; prinții Petre, George și Nicolae; soția prințului Petre, princesa Zorka din Muntenegru; adjuantulū Popovicı, delegatū alū prințului moștenitorū Danilo de Muntenegru; adjuantulū Marco Petrovicı, delegatū alū domnitorului muntenegreanū; căpitanulū Nenađovicı; princesele Ida și Katarina se opriră în drēpta cosciugului.

Preoții incepură slujba, ce ținu trei sferțuri de ceasū. Apoi cosciugulū fū dusū pe carulū funebru trasū de optū cai negri. Cununile umplură douē trāsuri. Șapte ofițeri ai societăței »Concordia« duceau perine cu ordinele rēposatului, alū optulea corōna princiară și spada. Cadavrulū s'a depusū în cripta familiei Karageorgevicı în cimitirulū St. Marx.

Sē menționămū douē episoduri întēplate la inmormēntare.

Când sosise cadavrulū din Timișōră, tinerii sērbi din Viena veniseră la gară cu tricorū sērbū în doliu. Acēstū steagū era să figureze și la inmormēntare. Insē acēsta s'a interđisū, dar călăreții din fruntea cortegiului pūrtau eșarpe cu colorile sērbe. Alū doilea episodū este: Afară de persōnele menționate nicı unū personagiu oficialū n'a fostū în biserică. În momentulū când cortegiulū intra în Rothenthurmstrasse, venea ambasadorulū rusū, prințul Lobanow, cu consilierulū Fonton; ei se opriră pe locū până ce trecū cortegiulū celū lungū.

MULȚĂMITĂ PUBLICĂ.

Subscrisulū aduce la cunoștința onor. publicū cetitorū o faptă mārınimōsă, demnă de imitatū. În anii precedentı onorat. domnū Teodorū Colbași și on. dōmnă Elisabeta Colbași n. Piso ne-a ornatū S. biserică în mai multe rēnduri, și în anulū curențū a donatū S. biserici unū praporū mare frumosū, elegantū, spre a-lū folosi la procesiuni singurū. Le aducemū adēncă mulțămītă și dorimū, ca să dea cerulū mai mulți asemenea mārınimōși.

Cutū, 23 Maiu 1885.

Ioanū Bitea,
preotū românū.

ULTIME SCIRI.

„Pol. Corr.“ află din Varșovia, că garđii rusesci de granițe vorū fi înmulțiți cu 6000 de ómeni de-alungulū granițelorū dinspre Prusia și Austria.

Din Londra se telegrafēză, că Gladstone e hotărītū să-și pue politica apērării Indiei pe o nouă basă. Se vorū face fortificațiuni tari în trecētōrele munților și se vorū concentră garnisōne puternice în punctele importante strategice.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū »Gaz Trans.«)

Berlin, 13 Maiu. — După cum s'a exprimatū Bismark, Reichstagulū germanū se va închide Sâmbătă.

Agram, 13 Maiu. — Cu ocaziunea desbaterii asupra acoperirii cheltueleurū făcute cu înăbușirea turburărilor din anulū 1883, vorbi Banulū cu fōrte mare efectū. Partida Starceviciană a provocatū scandalū, în urma căruia s'a propusū eschiderea deputaților Pilepicı și Bacarcicı pe 31 de ședințe.

Belgrad, 13 Maiu. — Cabinetulū a demisionatū.

Cașovia, 13 Maiu. — În procesulū de presă intentatū de viceșpanulū comitatului Maramureșū în contra lui Hollosy și Romany, ascultarea martorilor a duratū erı până la 9^{1/2} óre sēra. Deposițiunile suntū mai tōte favorabile acusatorului. Sēra la 11 óre începū acușatiunea și discursurile apēratorilor. Verdictulū se așteptă abia pe astă sēra.

DIVERSE.

Sinonimele cuvēntului banı sēu argintū. — Suntū neinchipuitū de multe aceste sinonime, đice „Literaturulū.” Bancherulū đice: fonduri; — fata de mārıtātū: zestrea mea; — funcționarulū: leafa sēu apunamentulū; — avocatulū: onorarulū meu; — directorii de teatre și de điare: subvențiunea; — lucrătorulū đice: tocmēla sēu điuā; — sluga: simbria; — ministrulū đice: remunerariu; — nepotulū, vorbindū de banii unchiului, fi botēză: legatulū, moștenirea; — proprietarulū numesce chiria: venitulū; — neguțătorulū đice: căștigulū; — vameșulū: ciupealā; — cămătarulū: interesū; — samsarulū đice: tacsā; — guvernulū ılı numesce: impositū; — călugărulū și cerșitorulū: pomanā; — Papa: dinarulū s-lui Petru; — prințulū sēu regele: lista civilă, dotațiunea; — membrii din consiliile de administrația, puși pe d'asupra ca fuiorulū popii: jetōne de presentă; — judecătorulū đice: mulțumire, dar, unū semnū de recunoștință; — hoții: mērunțișū pentru flăcăi, pleascā; — poeții: pulvere de pactolū; — popa: sārindarū, milosteniā, pomēnre; — academicienı đicū: premii; — doctorii: vizitā; — femeile: cadou, unū suvenirū; — ómenii în genere đicū banului: ochi de vulpe. Dar cine ar putē să ınșire tōte sinonimele argintului? E caracteristicū insē, că nimeni nu-lū numesce curatū. Omulū are cunoștință, că tōte ınjosirile, nenorocirile și crimele lui snntū comise în schimbulū banului sēu argintului și ii e rușine, se vede a-i đice pe nume. Recomandāmū aceste sinonime filosofilorū și autorilorū de dicționare.

Bursa de București.

Cota oficială dela 29 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vēnd.
Renta română (5%).	89	91
Renta rom. amort. (5%).	91 ^{1/2}	92 ^{1/2}
„ convert. (6%).	88	90
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	31 ^{1/2}
Credit fonc. rural (7%).	100	101
„ „ (5%).	84	85
„ „ urban (7%).	96 ^{1/2}	97 ^{1/2}
„ „ (6%).	90	92
„ „ (5%).	81 ^{1/2}	82 ^{1/2}
Banca națională a Romāniei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ „ Națională	—	—
Aurū	13.3/4%	13%
Bancnote austriace contra aurū	2.01	2.04

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu

Cum s'ar putea, ca asemenea neadeverurı și abnormități etnice să se dea școlarilorū romāni spre a le învăța?

Când va învăța copilulū, că »Romānulū nu e totū una cu Walachulū«, ce lumină va dobēndi în privința acēstei definițiuni, din care d. Wirth, decă nu din rēutate, đer de sigurū din necunoștința de lucru, ca să nu-i đicū altfelū, face douē concepțiuni deosebite?

Afără de acēsta, eruditulū autorū alū necunoștințelorū etnice și economice pune pe »Romāni și Walachi« alături de Țigani. Dacă timpulū și spațiulū mi-ar permite, așđ dovedi matematic d-lui Wirth, că Romāni din Transilvania, Bănatū și Ungaria, cu totū jugulū ce i apasă nu stau mai josū în privința comerului, industriei și a culturai în genere, decâtū conlocuitorii lorū Unguri, și decă d. Wirth ne-a pusū lângă Țiganı, neapērātū că nicı preamārții lui Unguri nu potū ocupā altū locū mai bunū decâtū noi.

Sē trecemū »la partea laudabilă de a răspāndi în țera nōstră cunoștințe mai ıntinse și mai esacte (?) în privința economică a Ungariei, din care producătorii și comercianții romāni arū putea să tragā folōse fōrte mari.«

D. Wirth nu tratēză cestiunile din punctū de vedere alū sciinței economiei politice, elū se mārinesce numai în a ınregistrā, în cartea sa plină de tabele, ramurile economice conformū datelorū statistice ale biroului oficialū din Budapesta.

Autorulū incepe prin a arātā din câte comitate se compune Ungaria și câte orașe are, descriindū organizația administrativă a regatului ungarū, așa după cum se

găsește în statistica oficială din Budapesta. Specifică totū pe basa acēstei statistice hectarele pământului arabilū, ale liveđilorū, pădurilorū, minelorū și puterea loră de producțiune. ınregistrēză analiza chimică a băilorū și localurilor de cură copiindū ıntocmai analiza medicilorū acelorū băi. Descrie rețeaua drumurilor de ferū și căile de comunicațiune pe apă și uscatū după datele statistice oficiale. Arată hectarele și cultura viilorū, economia de vite, organizarea serviciului veterinarū, silvicultura, instituttele de creditū și altele, tōte acestea ınsă fără comentarii, ci purū și simplu ınșirate după datele statistice. Asemenea ınșirā numărulū școlilorū primare, secundare, superiōre etc. și ınregistrēză numărulū școlarilorū. Copiază cifrele din statistica oficială privitōre la importū, esportū și bugetulū statului, și arată în genere valōrea proprietății fonciare după prețurile catastrale, trecute în cărțile fonciare atașate pe lângă tribunale.

Prin urmare, decâtū »a traduce și a retipări cifrele« din cartea d-lui With cu privire la »catastru și cărțile fonciare«, ar fi mai bine a ınființa și la noi acēstă instituțiune, care ridicā valōrea pământului și mārесе creditulū țerii și alū locuitorilorū. S'a đisū că n'avemū destul ingineri; apoi nicı în Ungaria nu s'a făcutū caastru cu ingineri, ci cu bārbați și ómeni tineri cunosctōri de carte, cari în timpulū celū mai scurtū au fost ınstruiți în ceea ce privesece efectuarea lucrărilorū catastrale fonciare.

Autorulū trecēndū la ramurile industriale le grupēză totū după datele oficiale, mai făcēndū ici și colea câte unū comentārū, așa bunā óră la fabricarea cogniacu-

lui đice: »Vinurile unguresci conținū mai multū alcoolū, suntū mai ieftine și mai bune decâtū vinurile franceze, pentru a fabrica din ele esență de vinū sēu cogniacū. Acēstă ramură industrială a datū bune rezultate și se pōte ușorū esporta. La Cașovia unū inginerū a inventatū unū nou aparatū pentru prepararea cogniacului.«

În fine, autorulū descrie pe scurtū organizarea judecătōrescā, a advocaților și a notarilorū publici, și terminā prin a arātā pe pagina din urmă în resumatū legiuirea comercială cu privire la falii đicēndū, că »noua lege maghiară e o fericită combinațiune din legiuirea germană în legătură cu legiuirea austriacă.«

Acum ıntrebāmū: »ce folōse fōrte mari arū putē să tragā producătorii și comercianții romāni din traducerea și imprimarea în limba romānă a cărții d-lui Max With?«

Cine voese să cunoșcă statistica Ungariei n'are de câtū să o procure de la d. Keleti, șefulū biroului statisticū din Budapesta, pe care d. Max With a copiat-o pōte fōrte rēu. Căci statistica oficială, pe câtū șcimū noi, s'a feritū de a face deosebire ıntre »Romāni și Walachi«, lāsāndū pe sēma d-lui With acēstă invențiune nouă spre a capēta unū brevetū, eram să đicū o diplomă de omū eruditū, încātū chiar și în Romānia să-ı fie tradusă oficialū cartea, pentru ca să o ınvețe »levii în școlă și pentru ca să tragā comercianții folōse din ea.«

Moșulū.

3-6

„ALBINA“

institutul de creditu și de economii

FILIALA BRAȘOVŪ

face următoarele operațiuni:

1. primesce depuneri spre fructificare cu interese:
De 3 1/2 % fără denunțiere,
4 % pe lângă denunțiere de o lună,
5 % „ „ „ „ „ 3 luni,
și plătesce întregă contribuțiunea de stat;
2. escompteza polițe,
3. pe efecte notate la bursele din Viena, Pesta și București împrumută 85 % din valoarea cursului, cu 7 %,
4. împrumută pe mărfuri și produse, care reprezintă o valoare pozitivă și nu sunt supuse stricăciunii,
5. cumpără și vinde totu felul de monede și efecte,
6. răscumpără totu felul de cupoane,
7. mijlocește la centrala sa din Sibiu împrumuturi ipotecare pe 10 séu 20 ani, în fine
8. cumpără și vinde după cursul dlei scrisurile funciare proprii de 6 % și le lombardază cu 90 %.

Nr. 2552—1885.

3-3

Publicațiune!

Ordinea de tîrgu pentru orașul Brașov, statorită de cătră reprezentanța comunală prin concludul din 26 Martie a. c., se află din 13 până inclusive 24 a lunei curente în localul protocolului de exhibite magistratualu spre examinare din partea fiecărui.

Se publică acésta cu aceea observațiune, că eventualele recuse în contra dispozițiunilor acestei ordine de tîrgu, au să se așternă subscrisului magistratū în decursul timpului statoritū pentru esaminarea acestei ordine.

Brașovū în 6 Maiu 1885.

Magistratulū orașenescu.

Cursulu pieței Brașovū

din 13 Maiu st. n. 1885

Bancnote romănesci	Cump.	8.73	Vend.	8.75
Argint romănesc		8.65		8.70
Napoleon-d'ori		9.83		9.85
Lire turcesci		11.08		11.12
Imperiali		10.07		10.10
Galbeni		5.80		5.84
Scrisurile fonc. „Albina“		100.50		101.—
Ruble Rusesci		120.—		121.1/2
Discontulū		7—10 % pe anū.		

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei“ se potū cumpăra în tutunge-ria lui **I. Gross.**

Cursulū la bursa de Viena

din 12 Maiu st. n. 1885.

Rentă de aurū 4%	97.50	Bonuri croato-slavone	101.—
Rentă de hărtiă 5%	92.55	Despăgubire p. dijma de vinū ung.	—
Imprumutulū căilorū ferate ungare	146.50	Imprumutulū cu premiu ung.	116.75
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ung. (1-ma emisiune)	97.20	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.75
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ung. (2-a emisiune)	122.50	Renta de hărtiă austriacă	82.50
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ung. (3-a emisiune)	107.60	Renta de arg. austr.	82.90
Bonuri rurale ungare	102.75	Renta de aurū austr.	108.—
Bonuri cu cl. de sortare	102.50	Losurile din 1860	139.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișū	102.—	Acțiunile hăncel austro-ungare	857.—
Bonuri cu cl. de sortare	102.—	Act. băncel de creditū ung.	290.—
Bonuri rurale transilvane	101.90	Act. băncel de creditū austr.	289.90
		Argintulū Galbin	—
		Impărătesci	5.05
		Napoleon-d'ori	9.84
		Mărci 100 imp. germ.	60.85
		Londra 10 Livres sterlinge	124.55

Anunțămū acelorū onorați ceitorū, cari vorū binevoi a se abonā la foia nōstrā de aici încolo, că avemū încă în rezervā numeri dela începutul anului 1885 prin urmare potū să aibā colecțiunea completā.

Administratiunea „Gaz. Trans.“

Diplomā de argintū dela esposițiunea economicā din 1884 a comitatului Torontalū.
Medalia de argintū dela esposițiunea intern. pharmac. Viena 1883.
Medalia de bronzū dela esposițiunea din Triestū 1882.
Diploma de recunoșcere dela esposițiunea din Graz 1880.



Conține cea mai însemnatā cantitate de acidū carbonicū dintre tōte **Apele minerale ale Ungariei** face escelente servicii la bōle catarrhalice ale organelorū de mistuire și ale udului. In genere acésta apă merită a se lua cu deosebire în consi-derațiune la tōte acele bōle, la care trebuie a ajuta organele și a promovā funcționarea sistemului nervosū.

Cu vinū beutā se bucurā acésta de o popularitate mare.

Depositulū principalū **L. ÉDESKUTY** Liferantū alū Curții singurū numai la: **ÉDESKUTY** reg. ung. în Budapesta. Asemenea se află la tōte farmaciile, băcăni, hoteluri și restaurațiuni.

S'au espediatū în anulū 1884

1,500,000 butelii

Mersulū trenurilorū

pe linia **Predealū-Budapesta** și pe linia **Teiușū-Aradū-Budapesta** a călei ferate orientale de statū reg. ung.

Predealū-Budapesta				Budapesta—Predealū				Teiușū-Aradū-Budapesta				Budapesta-Aradū-Teiușū.				
Trenū accelerat	Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū de persoane	Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū accelerat	Trenū omnibus	Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū de persoane	Trenū omnibus	Trenū de persoane	Trenū omnibus	
Bucuresci	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiușū	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35	
Predealū	1.09	—	—	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55	
Timișū	1.33	—	—	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulū de josū	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28	
Brașovū	2.06	—	—	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibotū	4.35	11.43	—	Aradū	3.35	5.30	
Feldiōra	2.16	6.30	5.45	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovațū	4.00	6.20	
Apatia	2.44	7.09	6.28	Vărad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39	
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Paulișū	4.47	7.19	
Homorodū	3.18	8.09	7.42	Mezō-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39	
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conopū	5.25	8.11	
Sighișōra	4.51	10.18	10.52	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	Bérvova	5.57	8.49	
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18	
Mediașū	5.39	11.36	12.43	Huedin	6.28	12.48	—	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27	
Copsa mică	6.00	12.11	1.23	Ciucia	6.52	1.48	5.28	—	Bérvova	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18	
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	Huedin	7.32	3.21	6.01	—	Conopū	9.40	5.58	—	Radna-Lipova	8.22	11.57	
Blășiū	—	12.54	2.27	Stana	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27	
Crăciunelū	7.02	1.29	3.06	Aghiriș	8.12	4.34	—	—	Paulișū	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57	
Teiușū	—	1.45	3.22	Ghirbēu	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45	
Aiudū	7.38	2.26	4.15	Nedeșdu	8.38	5.11	—	—	Glogovațū	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58	
Vințulū de susū	7.55	2.48	4.44	Clușiu	8.57	5.40	7.08	—	Aradū	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46	
Uiōra	—	3.12	5.10	Apahida	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibotū	11.14	4.20	
Cucerdea	8.24	3.19	5.19	Ghirisū	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.00	2.10	7.27	Vințulū de josū	11.46	5.06	
Ghirisū	8.48	3.36	5.47	Cucerdea	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15	
Apahida	—	4.10	6.38	Uiōra	12.04	9.49	8.53	—	—	6.20	—	—	Teiușū	12.21	7.00	
Clușiu	10.08	5.39	8.51	Uiōra	12.12	9.58	—	—	Aradū-Timișōra				Simeria (Piski) Petroșeni			
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	Vințulū de susū	12.19	10.07	—	—								
Ghirbēu	—	6.54	8.34	Aiudū	12.45	10.42	9.17	—								
Aghirișū	—	7.10	8.59	Teiușū	1.15	11.32	9.40	—								
Stana	—	7.25	9.35	Crăciunelū	1.44	12.03	—	—								
Huedintū	11.33	7.49	10.16	Blășiū	2.00	12.24	10.12	—								
Ciucia	12.06	7.49	10.16	Micăsasa	2.34	12.43	—	—								
Bucia	—	8.11	11.04	Copsa mică	2.52	1.22	10.45	—								
Bratca	—	8.52	12.17	Mediașū	3.27	2.24	11.07	—								
Rév	12.25	9.11	12.47	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	—								
Mezō-Telegd	1.11	9.29	1.21	Sighișōra	4.50	4.17	12.15	—								
Fugyi-Vásárhely	—	9.99	1.21	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	—								
Vărad-Velinte	—	10.27	3.08	Homorod	6.47	7.07	1.32	—								
Oradia-mare	1.49	10.46	3.39	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	—								
P. Ladány	1.54	10.56	3.55	Apatia	8.09	8.46	2.24	—								
Szolnok	3.14	11.04	4.06	Feldiōra	8.41	9.20	2.44	—								
Buda-pesta	7.30	11.14	7.30	Brașovū	9.20	10.15	3.15	—								
Viena	2.00	11.47	11.05	Timișū	—	6.00	3.25	—								
		4.40	2.37	Predealū	—	6.57	4.03	—								
		7.44	6.40	Bucuresci	—	7.32	4.28	—								
		6.20	2.00				10.25									

Nota: Órele de nōpte suntū cele dintre liniile grōse.

Tipografia ALEXI, Brașov.